

høj Grad den Beretning, som den danske Rigsdagslegation har afgivet efter sin Rejse til Grønland. Man kan vel pege paa, at en Del Grønlændere relativt set sidder i ret gode Kaar, men om Velstand og Rigdom i almindelig europæisk Betydning, er der slet ikke Tale. Man kan sige, der er jævne Kaar for en Del Grønlændere, men ved Siden deraf sidder ogsaa en stor Del Grønlændere i meget fattige Kaar; derom er der mange Vidnesbyrd.

Jeg har nu den Opfattelse, at vi i den kommende Tid meget alvorligt maa overveje og prøve, om der ikke er nye Erhvervs-muligheder paa Grønland. Jeg tror, vi i den kommende Periode maa tilrettelægge vore Planer Grønland, vedrørende paa en mere fast Maade, end vi hidtil har tilrettelagt dem, i Erkendelse af, at den kulturelle og den erhvervsmæssige Udvikling paa Grønland er nøje forbundet med hinanden; det bliver ikke til noget stort med kulturel Fremgang for Grønlænderne, hvis vi ikke kan give dem et vist Maal af økonomisk Selvstændighed, og det bliver paa den anden Side sikkert heller ikke til meget med nye Erhvervsmetoder for den grønlandske Befolkning, medmindre vi er i Stand til kulturelt at give den et bedre og solidere Grundlag at staa paa, end den har nu.

Jeg vil med disse mine Bemærkninger ikke have sagt noget om, at Monopolhandelen nu skal afløses, at Styret nu pludselig skal forandres, det er der slet ingen Mulighed for, men jeg har villet vække Opmærksomhed for det Faktum, at vi ved Monopolets Opretholdelse ikke er naaet saa vidt, som vi egentlig burde. Monopolstyret, saaledes som vi hævder det, uden at den grønlandske Befolkning har nogen virkelig Andel i det, vil aldrig kunne befordre Udviklingen i noget hastigt Tempo. Hvis vi kunde inddrage Befolkningen deri, saa den selv var med i Styrelsen og delagtig i Hævdelsen af at spærre Landet for andre, var Sagen en anden; men aet er Befolkningen jo ikke; det faktiske er, at den grønlandske Befolkning er passiv overfor Monopolstyret, bøjer sig for det, erkender vel ogsaa, at det er det eneste mulige, uden derfor egentlig at forstaa det.

Der er heller ingen Tvivl om, at Befolkningen paa den anden Side tracter efter større Udvikling; der er Fremdrift i den grønlandske Befolkning, men den evner trods alt dette ikke at komme direkte med i Styret; der kan være Tale om Grønlændere som underordnede Embedsmænd, men nogen virkelig Andel i det grønlandske Styre har den grønlandske Befolkning ikke, og det

kan den, som Forholdene har formet sig, ikke have.

Vi hævder, at vi holder Landet lukket af Hensyn til Grønlænderne, og med Rette, men for Fremtiden tror jeg, vi maa stille os det Spørgsmaal klart: Vil vi bevare den grønlandske Befolkning som en Art etnografisk Mærkværdighed, eller vil vi give den Adgang, virkelig Adgang til den hvide Mands Kultur? Det er det, der bliver Spørgsmaalet i de kommende Aar. Grønland for Grønlændere! er en smuk Sætning, men hvis der ikke med den kan forbindes andet end dette, at Landet lukkes, og at Befolkningen fortsat bliver staaende paa et mere primitivt Standpunkt baade i erhvervsmæssig og kulturel Henseende, saa opstaaer straks det Spørgsmaal, om Grønlænderne selv er tjent med dette.

Det er utvivlsomt, at Grønlænderne selv kræver lettere Adgang til europæisk Kultur. Det er et alment Krav for Tiden paa Grønland, at man vil lære Dansk i større Udstrækning end hidtil; det er jo ogsaa indlysende, at skal Grønlænderne virkelig faa Del i europæisk Kultur, maa det ske gennem et Kultursprog, og det er da kun rimeligt, at det bliver gennem det danske Sprog; derfor er Grønlændernes Krav om at lære Dansk fuldkommen berettiget. Jeg har det Indtryk, at Skolevæsenet paa Grønland i mange Henseender er mangelfuldt, og jeg har mine Tvivl om, hvorvidt det er muligt, saaledes som Skolen er tænkt formet, i de kommende Aar at imødekomme Grønlændernes Ønske om at lære Dansk i den Udstrækning, som baade Grønlænderne selv og ogsaa Danskerne kunde ønske. Men derom kan der forhandles i det Udvalg, som sikkert vil blive nedsat for videre at behandle Lovforslaget.

Grønlænderne er lærelystne og læselystne, de kræver Biblioteker. Men da der er en meget stor Del af Grønlænderne, der ikke forstaaer Dansk, vil den største Del af Grønlænderne paa meget ufuldkommen Maade være i Stand til at læse danske Aviser eller danske Bøger, og det er derfor givet, at det ikke kan nytte, at vi sender alene danske Bøger op til Grønland. Hvad der findes af grønlandsk Litteratur, er meget lidt beventd, det er i hvert Fald kun faa Bøger, der er oversat til Grønlandsk og er trykt paa Grønlandsk. Jeg tror imidlertid, at det vil være nødvendigt, hvis vi vil imødekomme Grønlændernes Krav til at lære, til at læse, til at udvikle sig, at give dem ikke blot danske Bøger, men ogsaa i nogen Udstrækning Bøger, som de Grønlændere kan læse, der ikke har lært saa meget Dansk, at de